

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Nogle nyere sager om aktindsigt efter offentlighedsloven fra ombudsmandens praksis

1. Den indledende behandling af en sag om aktindsigt v/
områdechef Kirsten Talevski
2. Udvalgte spørgsmål fra nyere praksis om aktindsigt i sager
eller dokumenter med relation til en politisk beslutningsproces v/
kommitteret Kaj Larsen

Nogle obs-punkter, når man får en anmodning om aktindsigt – en hurtig rundtur i visse problemstillinger

1. Har forvaltningsloven betydning?
2. Hvad skal man gøre, hvis man er usikker på, hvad der ønskes indsigt i?
3. Skal man finde de akter frem, som anmodningen drejer sig om?
4. Skal man skrive i afgørelsen, hvilke dokumenter man har vurderet?

Har forvaltningsloven betydning?

Beslutninger om aktindsigt efter offentlighedsloven anses for afgørelser i forvaltningslovens forstand – se f.eks. [FOB 2001-598](#) og [FOB 2020-11](#). Den aktindsigtssøgende er part i sagen, og forvaltningslovens processuelle krav skal overholdes. Det drejer sig bl.a. om følgende:

- Begrundelseskravet i forvaltningslovens § 24 – f.eks. [FOB 2015-26](#)
- Klagevejledning efter § 25
- Vejledningspligten efter § 7
- Partshøring efter forvaltningslovens § 19
- Notatpligt, jf. bl.a. offentlighedslovens § 13 – se f.eks. [FOB 2020-17](#)

Hvad skal man gøre, hvis man er usikker på, hvad der ønskes indsigt i?

1. Man skal gøre sig umage for at forstå anmodningen. Hvis der er tvivl, må man indlede en dialog med den, der søger aktindsigt, eller man må vejlede om, hvad det f.eks. er for dokumenter, som man har liggende. Pas på med at forstå en anmodning for snævert – uden dialog.
2. Vejledningspligten:
 - Forvaltningslovens § 7, stk. 1.
 - Almindelige retsgrundsætninger.
 - God forvaltningsskik.
 - Forudsat i offentlighedsloven, at der er udvises særlig imødekommenhed overfor pressen – dialog.
3. Se f.eks. [FOB 2020-17](#), [FOB 2020-10](#), [FOB 2020-9](#) og [FOB 2019-19](#).

Skal man finde de akter frem, som anmodningen drejer sig om?

1. En myndighed kan normalt ikke behandle og afgøre en ansøgning om aktindsigt uden at være i besiddelse af – og gennemgå – de akter, som ansøgeren ønsker indsigt i. Dette er forudsat i lovgivningen om aktindsigt og følger tillige af almindelige forvaltningsretlige sagsoplysningsprincipper.
 - Se f.eks. [FOB 2020-17](#), [FOB 2020-11](#).
2. Det er fast antaget, at en klagemyndighed i en aktindsigtssag i almindelighed på indhente de sager og dokumenter, der er givet afslag på aktindsigt i.
 - Se f.eks. [FOB 2018-25](#)

Skal man skrive i afgørelsen, hvilke dokumenter man har vurderet?

1. I [FOB 2015-26](#) udtalte ombudsmanden om begrundelseskravet bl.a.: ”I sager, hvor der gives helt eller delvist afslag på aktindsigt, indebærer begrundelseskravet bl.a., at det tydeligt skal fremgå af afgørelsen, at der er tilbageholdt dokumenter/oplysninger, ligesom det skal fremgå, efter hvilken bestemmelse i offentlighedsloven de enkelte dokumenter/oplysninger er undtaget. Dette kan f.eks. ske ved, at myndigheden på de aktlister, som er udleveret i forbindelse med aktindsigten, ud for hvert dokument angiver den eller de relevante undtagelsesbestemmelser”
2. En begrundelse for en afgørelse om aktindsigt må ikke være misvisende eller formuleret på en måde, der er egnet til at fremkalde misforståelser. Se f.eks. [FOB 2020-10](#), [FOB 2020-9](#), [FOB 2019-19](#), [FOB 2015-26](#)
 - Det må f.eks. ikke fremstå i afgørelsen, som om myndigheden har vurderet et helt dokument, hvis myndigheden kun har vurderet enkelte oplysninger.
 - Man må ikke give et misvisende billede af, at myndigheden ikke har de ønskede oplysninger, eller at dokumenterne ikke indeholder de ønskede oplysninger.
 - Hvis myndigheden anlægger en begrænset forståelse af, hvad der ønskes aktindsigt i, skal det fremgå tydeligt af afgørelsen.

Må man vente med at give aktindsigt i en politisk følsom sag indtil det tidspunkt, hvor ledelsen udsender en nyhed om sagen?

FOB 2018-17: På et tidspunkt havde et ministerium færdiggjort sine juridiske overvejelser og vurderet, at en journalist havde ret til indsigt i en rapport om radioaktivt affald. Samtidig besluttede ministeriet at udsætte effektueringen af aktindsigten i ca. 10 dage, så indsigten kunne gives samtidig med regeringens oplæg til en langsigtet løsning.

Er risikoen for dårlig omtale et hensyn, som man lovligt kan tillægge betydning ved stillingtagen til en anmodning om aktindsigt?

FOB 2017-11: Som supplerende argument for et afslag på indsigt i eksporttilladelser til en virksomhed henviste et ministerium til, at den journalist, som anmodede om indsigt, ”tidligere har bragt kritiske artikler om eksport af den type produkter, som eksporttilladelse vedrører”.

Er lovens krav om angivelse af et tema opfyldt i disse tilfælde:

1. Intern korrespondance mellem departementschef og særlig rådgiver om ”ministerielle anliggender” i en bestemt periode, hvor der er benyttet private e-mailkonti?
2. Liste over dokumenter forelagt for regeringens økonomiudvalg i en bestemt periode?
3. Departementschefs og pressechefs henvendelser til udenforstående om disses medvirken i artikler, radio, tv eller anden form for mediedækning i bestemte perioder?

Se [FOB 2018-24](#) og [FOB 2020-22](#).

Er fraværet af en ministerbetjeningsregel i miljøoplysningsloven reelt uden betydning?

Se vores artikel herom i Festskrift til Karsten Revsbech (2020), s. 355 ff.

Læs mere i myndighedsguiden på ombudsmandens hjemmeside

Vejledning ([overblik #5](#))

Ressourcebetragtninger i aktindsigtsager ([overblik # 15](#))

Aktindsigt i navne på medarbejdere ([overblik # 16](#))

Undtagelse af oplysninger om erhvervsmæssige forhold ([overblik # 20](#))

Hvad er ”miljøoplysninger” ([overblik # 22](#))

**FOLKETINGETS
OMBUDSMAND**

Mere information

www.ombudsmanden.dk

Folketingets Ombudsmand

T: 33 13 25 12